

ба охорони є органом держави, який виконує широке коло завдань та функцій щодо охорони правопорядку та боротьби з правопорушеннями. З точки зору правової характеристики в правоохоронній діяльності міліції охорони розрізняють такі основні напрями: охоронний, адміністративний, профілактичний, виховний. Множинність цих напрямків зумовлює як специфіку форм та методів діяльності Державної служби охорони при МВС України, так і правового регулювання відповідних відносин. Тому зміст правового регулювання діяльності Державної служби охорони має визначатися його повнотою і внутрішньою узгодженістю правових норм. Специфіка правового регулювання діяльності ДСО пов'язана з повнотою охоплення відповідних відносин, які регулюються правовими актами різних галузей права, тому звідси виникає потреба в єдиному законі прямої дії, який би не вимагав додаткових роз'яснень та інструкцій.

Таким чином, необхідно розробити Закон України "Про охоронну діяльність" де найшли би закріплення основні положення та засади діяльності Державної служби охорони при МВС України щодо охорони об'єктів усіх

форм власності; охорони об'єктів та майна, вантажів, а також грошових знаків і цінних паперів та інших цінностей, а також забезпечення особистої безпеки фізичних осіб на договірних засадах, стосовно реалізації єдиної на території України концепції охорони.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеев С.С. Общая теория права. -В 2-х т. -Т.II. -М.: Юрид. лит., 1982. -360 с.
2. Загальна теорія держави і права: Підручник /За ред. М.В. Цвіка, В.Д. Ткаченка, О.В. Петришина. -Харків: Право, 2002. -427 с.
3. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник. -Харків: Консум, 2001. -656 с.
4. Постанова Кабінету Міністрів України "Положення про Державну службу охорони при Міністерстві внутрішніх справ" від 15.08.2001 р., № 4053.

Надійшла до редакції 10.06.2004

УГРОВЕЦКИЙ О.П. ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ОРГАНИЗАЦИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СЛУЖБЫ ОХРАНЫ ПРИ МВД УКРАИНЫ

Рассмотрено правовое регулирование административной деятельности Государственной службы охраны.

UGROVETSKY O.P. LEGAL REGULATION OF THE ORGANIZATION OF PUBLIC SERVICE OF PROTECTION AT THE UKRAINE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS ACTIVITY

Legal regulation of administrative activity of public Service of protection is considered.

О.І. ЯРЕМЕНКО

канд. наук з держ. упр., доц.

Науково-дослідний центр правової інформатики АПрН України

УДК 35.083.8(477)

СЛУЖБОВА ТАЄМНИЦЯ ЯК ГАРАНТІЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Розкрито правові аспекти збереження режиму секретності інформації з обмеженим доступом, яка стала відома державним органам та посадовим особам в результаті виконання ними своїх функцій за передбаченими законом процедурами; здійснено порівняння правового режиму службової, професійної та комерційної таємниці.

Процес становлення ринкових відносин в Україні проходить одночасно із світовою тенденцією трансформації індустріального суспільства в інформаційне, в якому ключову роль відіграють процеси створення, набуття, обробки, збереження, передачі, поширення і використання знання та інформації, що актуалізує проблему інформаційної безпеки всіх суб'єктів суспільних відносин. Різноманітні аспекти останньої є предметом наукового аналізу вітчизняних та зарубіжних вчених Г.А. Андрощука, І.В. Арістової, О.М. Бандурки, І.Л. Бачило, В.Д. Гавлювського, М.І. Галантича, Р.А. Калюжного, Ю.М. Капіци, Г.В. Козаченка, В.А. Копилова, Б.А. Кормича, О.В. Кохановської, П.П. Крайняєва, П.І. Орлова, Г.Г. Почепцова, М.М. Рассолова, М.Я. Швеція, В.О. Шамрая, В.С. Цимбалюка, В.І.

манітні аспекти останньої є предметом наукового аналізу вітчизняних та зарубіжних вчених Г.А. Андрощука, І.В. Арістової, О.М. Бандурки, І.Л. Бачило, В.Д. Гавлювського, М.І. Галантича, Р.А. Калюжного, Ю.М. Капіци, Г.В. Козаченка, В.А. Копилова, Б.А. Кормича, О.В. Кохановської, П.П. Крайняєва, П.І. Орлова, Г.Г. Почепцова, М.М. Рассолова, М.Я. Швеція, В.О. Шамрая, В.С. Цимбалюка, В.І.

Ярочкіна та ін. В той же час важливе теоретичне і практичне значення має подальший аналіз проблеми інформаційної безпеки суб'єктів господарювання.

Метою даної статті є дослідження суті інформаційної безпеки суб'єктів господарювання як складової їх економічної безпеки; характеристика інституту службової таємниці як гарантії цієї безпеки та її співвідношення із професійною та комерційною таємницею, а також аналіз обов'язків державних службовців щодо збереження режиму секретності інформації, яка стосується суб'єктів господарювання.

Суб'єктами господарювання відповідно до ст.55 Господарського кодексу України є учасники господарських відносин, що здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна. Конкретними видами суб'єктів господарювання є господарські організації - юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України, державні, комунальні та інші підприємства, організовані відповідно до Господарського кодексу, а також інші юридичні особи, що здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку, громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці; філії, представництва, інші відокремлені підрозділи господарських організацій (структурні одиниці), створені ними для здійснення господарської діяльності [1].

В процесі здійснення вище зазначеними суб'єктами господарської діяльності, тобто, діяльності у сфері суспільного виробництва, яка спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність, постає проблема забезпечення інформаційної безпеки як тісно пов'язана з їх економічною безпекою.

Характер зв'язку інформаційної та економічної безпеки є досить дискусійним в сучасній науці. Одні науковці розглядають економічну безпеку як стан найбільш ефективного використання ресурсів для недопущення загроз і забезпечення стабільного функціонування суб'єкта підприємництва, наголошуючи при цьому, що однією із основних її складових є інформаційна безпека [2, с.138]. Інші - ототожнюють економічну та інформаційну безпеку і визначають її як недопущення поширення конфіденційної економічної інформації та порушення комерційної таємниці [3, с.699].

Про важливість і взаємопов'язаність інформаційної та економічної безпеки свідчить ст.17 Конституції України, в якій передбачено, що найважливішими функціями Української держави є забезпечення захисту саме цих двох сфер суспільної життєдіяльності. Слід наголосити, що Закон "Про основи національної безпеки України" визначає, що основні реальні та потенційні загрози національній безпеці України виникають у зовнішньополітичній, внутрішньополітичній, науково-технологічній, екологічній, соціальної, гуманітарній, економічній та інформаційній сферах,

однак конституційне закріплення отримали тільки дві останні. В той же час Закон України "Про Концепцію Національної програми інформатизації" трактує інформаційну безпеку не як самостійну категорію, а як невід'ємну частину політичної, економічної, оборонної та інших складових національної безпеки і визначає її об'єктами інформаційні ресурси, канали інформаційного обміну та телекомунікації, механізми забезпечення телекомунікаційних систем і мереж та інші елементи інформаційної інфраструктури країни [4]. На наш погляд, більш досконалим є легітимне визначення інформаційної безпеки, закріплене в Законі Російської Федерації "Про участь в міжнародному інформаційному обміні", який визначає її як стан захищеності інформаційного середовища, що забезпечує його формування, використання і розвиток в інтересах громадян, суспільства, держави [5, с.288].

Разом із тим, відсутність чіткого законодавчого визначення інформаційної безпеки в Україні приводить до неоднозначних трактувань цього терміна. Так, на думку В.Я. Рубана під інформаційною безпекою слід розуміти єдність концептуальних, теоретичних і технологічних основ забезпечення на інформаційному рівні безпеки всіх сфер державної і суспільної діяльності (політичної, економічної, соціальної, військової, екологічної, духовної та ін.), а також сфер формування, циркулювання, накопичення і використання інформації. О.А. Баранов визначає інформаційну безпеку як такий стан захищеності життєво важливих інтересів особистості, суспільства і держави, при якому зводиться до мінімуму нанесення збитку через неповноту, невчасність і недостовірність інформації, негативний інформаційний вплив, негативні наслідки функціонування інформаційних технологій, а також через несанкціоноване поширення інформації [6]. В.С. Цимбалюк трактує інформаційну безпеку як суспільні відносини щодо створення і підтримання на належному рівні життєдіяльності відповідної інформаційної системи [7, с.91].

На наш погляд, надати універсальне визначення інформаційної безпеки досить складно, оскільки інформація є необхідною умовою існування будь-якого суб'єкта суспільних відносин, соціальної сфери чи інституції. У зв'язку з цим доцільно застосовувати термін "інформаційна безпека" у поєднанні із конкретною сферою суспільної життєдіяльності чи конкретним суб'єктом права, наприклад, "інформаційна безпека особи", "інформаційна безпека підприємництва" тощо.

Отже, інформаційну безпеку суб'єктів господарювання можна визначити як стан захищеності інформації з обмеженням доступом, який дає можливість безпечного виконання ними статутних завдань і уникнення негативних наслідків в результаті порушення режиму секретності цієї інформації. Незалежно від сфери, в якій здійснюється господарська діяльність, захист інформації має ключове значення. За даними експертів витік інформації на рівні 20 % у 60 випадках із 100 приводить до банкрутства суб'єкта господарювання [7, с.90].

Витік інформації може здійснюватись різними шляхами, одним із яких є розголошення її посадовими особами державних органів, яким ця інформація стала відома вна-

слідок виконання службових обов'язків. Законодавство передбачає кілька варіантів отримання державними органами інформації про діяльність суб'єктів господарювання: подання звітності, здійснення ревізій, перевірок та зустрічних перевірок, надання інформації на вимогу державного органу, отримання інформації щодо суб'єкта господарювання від інших державних органів, здійснення оперативно-розшукових заходів тощо. Такі відомості можуть бути предметом протиправного інтересу суб'єктів загрози інформаційній безпеці підприємництва, яких, на думку фахівців, є чотири види: конкуренти, злочинці, корупціонери та адміністративні органи [8, с.15]. Однією із гарантій забезпечення режиму секретності цієї інформації є наявність інституту службової таємниці.

Оскільки в системі національного права України відсутня норма – дефініція, яка б законодавчо закріпила визначення поняття “службова таємниця”, даний термін розкривається в відомих нормативних актах. Зокрема, в Інструкції “Про порядок проведення ревізій і перевірок державною контрольно-ревізійною службою в Україні” службова таємниця кваліфікується як склад і обсяг відомостей, що є в розпорядженні конкретного органу державної контрольно-ревізійної служби або її посадової особи стосовно об'єктів контролю, контрольних, правоохоронних та інших державних органів, їх працівників, способів досягнення визначених законодавством завдань, що необхідні для якісного проведення контрольно-ревізійних дій, забезпечення відповідної їх раптовості та ефективності і які з цієї причини на певний період не підлягають зовнішньому чи внутрішньому розголошенню [9].

У законодавстві України вживається також категорія “професійна таємниця”, яка за своїм характером наближається до службової. Так, норма – дефініція Закону України “Про Рахункову палату” трактує професійну таємницю як стан збереження матеріалів, документів, інших відомостей, якими користуються посадові особи Рахункової палати та особи, які залучаються до здійснення функцій Рахункової палати під час проведення перевірок ревізій, обслуговувань, і про які забороняється розголошувати у будь-якій формі до моменту прийняття рішення Рахункової палати. До професійної таємниці належать матеріали, які надаються для аналізу, перевірки або ревізії органами виконавчої влади, Національним банком України або іншою банківською установою, підприємствами, установами та організаціями, а також відомості та документи про фінансовий, майновий, податковий стан юридичних і фізичних осіб, що надходять до Рахункової палати становлять професійну таємницю і можуть бути використані лише для здійснення контролю [10]. Вважаємо, що термін “професійна таємниця” більш доцільно застосовувати у правовідносинах, пов'язаних із виконанням особами професійної діяльності поза межами державної служби: адвокатами, аудиторам, лікарями, нотаріусами тощо.

Таким чином, внаслідок відсутності легітимного визначення службової таємниці немає чіткої та однозначної відповіді на питання: чи належить до неї інформація щодо суб'єктів господарювання, отримана державними органами в результаті виконання ними своїх функцій. Питання

щодо об'єкта службової таємниці є досить дискусійним і в юридичній науці. Одні дослідники, зокрема, І.І. Кучеров та А.В. Торшин вважають, що службову таємницю становлять тільки відомості про діяльність державних та муніципальних органів, які визначені керівником того чи іншого органу [11, с.47]. Аналогічної думки дотримуються Л.В. Туманова та А.А. Снитников, відносячи службову таємницю до державних секретів [12, с.188].

Більш широко трактує об'єкт службової таємниці В.Н. Лопатін, визначаючи її як конфіденційну інформацію, яка захищається законом, і яка стала відома державним органам і органам місцевого самоврядування на законних підставах і в силу виконання їх представниками службових обов'язків, а також службова інформація про діяльність державних органів, доступ до якої обмежений законом або внаслідок службової необхідності [13, с.89]. А.А. Фат'янов вважає, що до службової таємниці слід відносити інформацію, що є власністю як держави, так і суб'єктів цивільно-правових відносин [14, с.18].

Аналіз зарубіжного законодавства також свідчить про існування двох підходів до визначення об'єкта службової таємниці – широкого і вузького. Так, в правових системах Європи під службовою таємницею розуміють внутрішньосистемну інформацію державних органів. В той же час в США крім цього до режиму службової таємниці відносяться також відомості, що складають комерційну таємницю, які отримані державними органами в процесі виконання своїх функцій [14, с.21].

На нашу думку, до об'єкту службової таємниці може належати два види інформації: внутрішня та зовнішня. До внутрішньої належить інформація про діяльність державного апарату та державного органу, інші відомості пов'язані з функціонуванням механізму держави для яких у встановленому порядку встановлений режим такої інформації. Зовнішня інформація – це та інформація, власником якої є фізичні та юридичні особи (в тому числі суб'єкти господарювання), яку отримують державні органи за процедурою, передбаченою законом. До неї можуть належати різноманітні відомості, в тому числі й ті, що становлять комерційну таємницю, а також інформація, яка носить конфіденційний характер.

Розголошення комерційної таємниці і є однією із суттєвих загроз інформаційній безпеці суб'єкта господарювання. В законодавстві України є два визначення комерційної таємниці. Господарський кодекс України тлумачить її як відомості, пов'язані з виробництвом, технологією, управлінням, фінансовою та іншою діяльністю суб'єкта господарювання, що не є державною таємницею, розголошення яких може завдати шкоди інтересам суб'єкта господарювання. Цивільний кодекс трактує комерційну таємницю як інформацію, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить; у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, інжитивною особою, яка законно контролює цю інформацію [15].

При цьому склад і обсяг відомостей, що становлять комерційну таємницю, спосіб їх захисту визначаються суб'єктом господарювання. На думку фахівців до комерційної таємниці можна віднести технологію виробництва, технологічні засоби і обладнання, модифікацію раніше відомих технологій та процесів, перспективні методи управління, виробничі, комерційні та фінансово-кредитні відносини з партнерами, факти ведення переговорів щодо купівлі-продажу тощо [16, с.107]. Інші науковці виділяють також наступні види інформації, яка складає комерційну таємницю: концептуальну, організаційну, технологічну, параметричну, експлуатаційну [17, с.92].

В той же час, у Постанові Кабінету Міністрів "Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці" встановлено, що комерційну таємницю не становлять установчі документи, документи, що дозволяють займатися підприємницькою чи господарською діяльністю та її окремими видами; інформація за всіма встановленими формами державної звітності; дані, необхідні для перевірки обчислення і сплати податків та інших обов'язкових платежів; відомості про чисельність і склад працюючих, їхню заробітну плату в цілому та за професіями й посадами, а також наявність вільних робочих місць; документи про сплату податків і обов'язкових платежів; інформація про забруднення навколишнього природного середовища, недотримання безпечних умов праці, реалізацію продукції, що завдає шкоди здоров'ю, а також інші порушення законодавства України та розміри заподіяних при цьому збитків; документи і платоспроможність; відомості про участь посадових осіб підприємства в кооперативах, малих підприємствах, спілках, об'єднаннях та інших організаціях, які займаються підприємницькою діяльністю. Заборона відносити цю інформацію до комерційної таємниці не означає, що вона не становить для суб'єкта господарювання цінності. У зв'язку з цим доцільним виглядає існування категорії "конфіденційна інформація". Так, стаття 30 закону України "Про інформацію" передбачає, що громадяни і юридичні особи, які володіють інформацією професійного, ділового, виробничого, банківського, комерційного та іншого характеру, одержаною на власні кошти, або такою, яка є предметом їх професійного, ділового, виробничого, банківського, комерційного та іншого інтересу і не порушує передбаченої законом таємниці, самостійно визначають режим доступу до неї, включаючи належність її до категорії конфіденційної, та встановлюють для неї систему захисту [18]. Таким чином, поділ інформації з обмеженим доступом на конфіденційну і таємну має в першу чергу практичне значення, оскільки органи управління суб'єкта господарювання можуть встановлювати режим конфіденційності для інформації, яка не може бути віднесена до комерційної таємниці. В той же час в законодавстві України має місце нечіткість і неузгодженість норм, які регулюють відносини, пов'язані із інформацією конфіденційного характеру.

Отже, незважаючи на відсутність в Україні єдиного поняття службової таємниці, із змісту різнопланових нормативних актів можна зробити висновок про те, що в Україні формується концепція широкого трактування

об'єкта службової таємниці. Відповідно, дотримання службової таємниці є однією із гарантій інформаційної безпеки суб'єктів господарювання. Так, у ст.36 Господарського кодексу передбачено такий спосіб порушення комерційної таємниці, як розголошення, тобто ознайомлення іншої особи без згоди особи, уповноваженої на те, з відомостями, що відповідно до закону становлять комерційну таємницю, особою, якій ці відомості були довірені у встановленому порядку або стали відомі у зв'язку з виконанням службових обов'язків, якщо це завдало чи могло завдати шкоди суб'єкту господарювання.

Обов'язки державних органів в цій сфері сформульовані в ст.507 Цивільного кодексу, яка передбачає, що органи державної влади зобов'язані охороняти від недобросовісного комерційного використання інформацію, яка є комерційною таємницею та створення якої потребує значних зусиль, і яка надана їм з метою отримання встановленого законом дозволу на діяльність, пов'язану з фармацевтичними, сільськогосподарськими, хімічними продуктами, що містять нові хімічні сполуки. Ця інформація охороняється органами державної влади також від розголошення, крім випадків, коли розголошення необхідне для забезпечення захисту населення або не вжито заходів щодо її охорони від недобросовісного комерційного використання.

У ряді законів України передбачено збереження службової таємниці, до складу якої, як видно із формулювань диспозиції правової норми, може входити інформація, що стосується суб'єктів господарювання. Зокрема, згідно зі ст.10 Закону України "Про державну службу", до обов'язків державних службовців належить збереження державної таємниці, інформації про громадян, що стала їм відома під час виконання обов'язків державної служби, а також іншої інформації, яка згідно з законодавством не підлягає розголошенню [19]. У статті 13 Закону України "Про державну податкову службу" посадових осіб органів державної податкової служби зобов'язано дотримуватися комерційної та службової таємниці [20]. Стаття 20 Закону України "Про службу безпеки" передбачає, що до обов'язків працівників СБУ входить сприяння у порядку, передбаченому законодавством, підприємствам, установам, організаціям та підприємцям щодо збереження комерційної таємниці, розголошення якої може завдати шкоди життєво важливим інтересам України [21].

У Митному кодексі України міститься норма, в якій закріплено, що інформація, яка становить державну, комерційну, банківську або іншу таємницю, що охороняється законом, а також конфіденційна інформація не підлягає розголошенню або використанню посадовими особами митних органів для особистих цілей, не може надаватися органам державної влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим та службовим особам, установам, організаціям, підприємствам та громадянам, за винятком випадків, передбачених законом.

Важливе значення для інформаційної безпеки суб'єктів господарювання має встановлення юридичної відповідальності за розголошення інформації. Так, стаття 232 Кримінального кодексу України встановлює за умовою

не розголошення комерційної таємниці без згоди її власника особою, якій ця таємниця відома у зв'язку з професійною або службовою діяльністю, якщо воно вчинене з корисливих чи інших особистих мотивів і завдало істотної шкоди суб'єкту господарської діяльності, кримінальну відповідальність у вигляді штрафу від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк.

Таким чином, інститут службової таємниці є правовою основою дотримання державними органами та посадовими особами режиму секретності комерційної таємниці та конфіденційної економічної інформації, отриманої в результаті виконання ними своїх функцій, і належить до однієї із гарантій інформаційної безпеки суб'єктів господарювання.

Зважаючи на складність та багатогранність зазначеної проблематики, подальших досліджень потребують питання вдосконалення правових норм і практики їх застосування щодо дисциплінарної, адміністративної та кримінальної відповідальності за розголошення службової таємниці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // ВВР України. – 2003. – № 18. – Ст.144.
2. Основы экономической безопасности (Государство, регион, предприятие, личность) / Под ред. Е.А. Олейникова. – М.: ЗАО "Бизнес-школа "Интел-Синтез". 1997. – 288 с.
3. Большой юридический энциклопедический словарь / Сост. А.Б. Барико. – М.: Книжный мир, 2002. – 981 с.
4. Закон України "Про Концепцію Національної програми інформатизації" від 04.02.1998 р., № 75/98-ВР // Офіційний вісник України. – 1998. – № 10. – Ст.15.
5. Большой словарь юридических терминов / Под общ. ред. Б.Н. Топорнина. – М.: Экономика, 2001. – 988 с.
6. Інформаційна безпека України: сутність та проблеми: Матеріали засідання круглого столу / Нац. ін-т стратегічних досліджень. – URL: www.niut.gov.ua. – 1998.
7. Цимбалюк В.С. Інформаційна безпека підприємницької діяльності // Підприємництво, господарство і право.

– 2004. – № 3. – С.90-93.

8. Ярочкин В.И. Информационная безопасность. – М.: Академический Проект, 2003. – 640 с.

9. Наказ Головки КРУ від 03.10.1997 р., № 121 "Про затвердження інструкції "Про порядок проведення ревізій і перевірок державною контрольно-ревізійною службою в Україні" // Офіційний вісник України. – 1997. – № 44. – Ст.265.

10. Закон України "Про Рахункову палату" від 11.07.1996 р., № 315/96-ВР // ВВР України. – 1998. – № 24. – Ст.137.

11. Кучеров И.И., Торшин А.В. Налоговая тайна: правовая режим защиты информации. – М.: АО "Центр ЮрИнфоР", 2003. – 329 с.

12. Туманова Л.В., Снытников А.А. Обеспечение и защита права на информацию. – М.: Городец-издат, 2001. – 344 с.

13. Логатин В.Н. Правовая охрана и защита служебной тайны // Государство и право. – 2000. – № 6. – С.85-91.

14. Фатьянов А.А. Проблемы формирования института служебной тайны в отечественном праве // Государство и право. – 1999. – № 4. – С.14-22.

15. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст.461.

16. Андрощук Г.А., Крайнев П.П. Экономическая безопасность предприятия: защита коммерческой тайны: Монография. – К.: Издат. дом "Ин Юре", 2000. – 400 с.

17. Одинцов А.А. Защита предпринимательства (экономическая и информационная безопасность). – М.: Междунар. отношения, 2003. – 328 с.

18. Закон України "Про інформацію" від 02.10.1992 р., № 2657 // ВВР України. – 1992. – № 48. – Ст.650.

19. Закон України "Про державну службу" від 16.12.1993 р., № 3723 // ВВР України. – 1993. – № 52. – Ст.490.

20. Закон України "Про державну податкову службу в Україні" від 04.12.1990 р., № 509 // Голос України. – 12.01.1991.

21. Закон України "Про Службу безпеки України" від 25.03.1993 р., № 2229 // ВВР України. – 1992. – № 27. – Ст.382.

Надійшла до редакції 13.06.2004

ЯРЕМЕНКО А.И. СЛУЖЕБНАЯ ТАЙНА КАК ГАРАНТИЯ ИНФОРМАЦИОННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ СУБЪЕКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ В УКРАИНЕ

Раскрыты правовые аспекты сохранения режима секретности информации с ограниченным доступом, которая стала известна государственным органам и должностным лицам в результате выполнения ими своих функций по предусмотренным законом процедурам; выполнено сравнение правового режима служебной, профессиональной и коммерческой тайны.

JAREMENKO A.I. SERVICE SECRET AS THE GUARANTEE OF INFORMATION SAFETY OF SUBJECTS OF MANAGING IN UKRAINE

Legal aspects of preservation of a mode of privacy of the information with the limited access which became known to the state organs and officials as a result of attending their functions on the procedures stipulated by the law are discovered; comparison of a legal regime service, professional and a trade secret is executed.